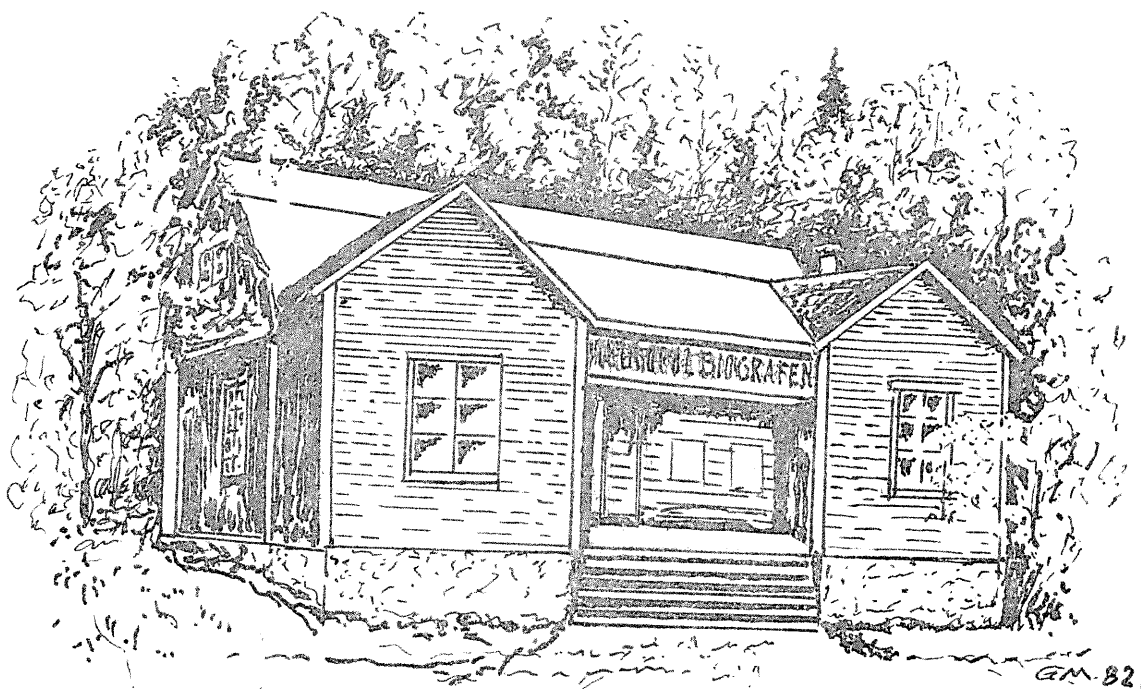

Metropolbiografen

på Grödingevägen 7 i Tumba är nu ett minne blott.

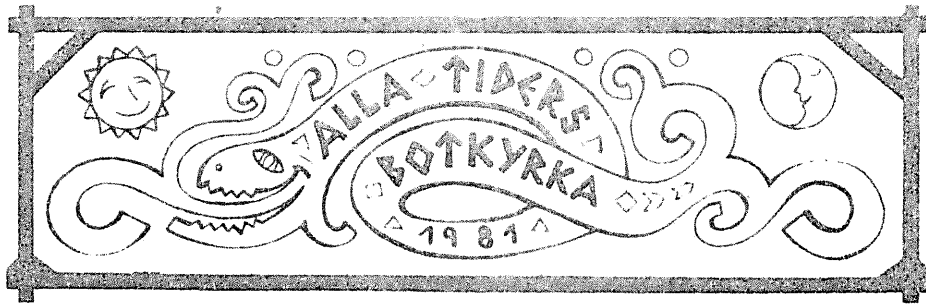
Biograflokalen uppfördes 1920 av 3 prominenta herrar som ekonomiskt satsade medel till uppförandet av en lokal för detta ändamål och dessa voro:

Kommunalmannen, Handlanden Alfred Eriksson
Handlanden Ivan Fristedt
Herr John Westerberg

Westerberg blev också anställd som maskinist och skötte filmprojektorn etc. jämte en kasörska för biljettförsäljning. Den som fick i uppdrag att dekorera lokalen inv. med vägg- och takmålningar var Alfred Erikssons son Professor Sven Eriksson mera känd med signaturen (X-et). Dessa målningar var bland konstnärernas första offentliga målningar som nu anses vara av stort värde. Kulturnämnden har därför tagit vara på dessa då byggnaden revs i slutet av år 1981.

Myndigheterna har nu beslutat att blockvis pryda väggarna i Tumba gymnasiets aula med Sven Erikssons målningar, detta torde äga rum under februari 1982.

Georg Malmkvist

Saxat ur Hembygdsförbundets tidning AKTUELLT
n:r 4 1981.

Botkyrka kommun gjorde under okt. 1981 en glädjande satsning på sin lokala historia. Projektet kallades Alla tiders Botkyrka och avsikten var att "hjälpa ung som gammal att upptäcka den egna hemortens historia" - "Har man kunskap om historien, då förstår man också nuet", säger Eva Hansson på kultur- och fritidskontoret. Kulturnämnden bidrog med 25.000 kronor till projektet och därutöver sköt skolstyrelse, fritidsnämnd och socialnämnd till 10.000 kronor vardera.

Kulturnämnden samarbetade intimt med hembygdsföreningarna i kommunen speciellt Botkyrka hembygds-gille. Hur arbetet lagts upp och hur en av de aktiva i projektet ser på sitt arbete får vi här veta.

Det är Karin Gerstel, suppleant i förbundsstyrelsen som berättar.

En rapport från järnaldersbyn, som var uppbyggd vid Hägelby gård i Tumba.

En skolklass fick komma under 2 timmar och prova på enligt följande:

Först hade vi allmän information om järnåldern och om att människor bott i dessa trakter redan då.

Vi berättade och frågade barnen om åkerbruk, husdjur, hus typer, järn och textilier. Därpå delades barnen upp i olika grupper.

En grupp barn fick hjälpa till med att bygga på ett hus med stomme av björkstammar och nertill flätade de in avlödade björkkvis-tar, som senare skulle kläs med blålera. Taket täktes med vass. Huset gjordes ej färdigt, eftersom det ej skulle stå kvar till

skillnad från bronsaldershuset i Hallunda,

En grupp barn fick mala säd till mjöl på en gammal malsten som finns bredvid runstenen vid Hägelby gård.

Så fick de försöka sig på att slå eld med järn och flinta + fnöske - men det fanns förstås en eld igång - varpå de fick koka gröt av vete, korn och äpplen, vilken alla fick smaka.

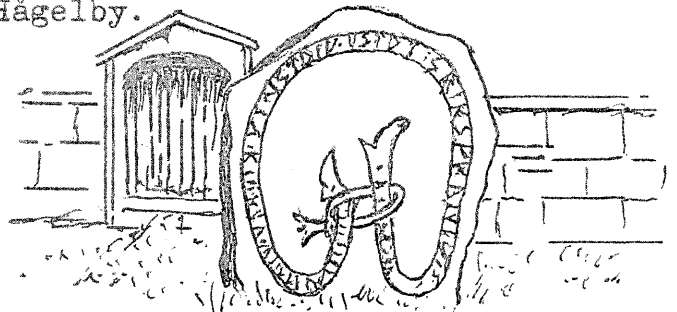
När vi inte hade hus bygge fick en grupp barn jobba med lera och bl.a. göra sländtrissor till den varptyngda vävstolen och skålar. Tyvärr lyckades ej bränningen.

En annan grupp barn höll på med det textila som är min specialitet. Vi växtfärgade ullgarn med ljung, isländslav, stensöta och mjölon.

Barnen fick hjälpa till med att dra på garnet när det skulle ner i färgbadet. Dessutom fick de prova på att väva brickband - ett barn vred brickkorna och ett annat skötte inslaget av garnet.

Flera provade även på att göra en del av första varvet på nålbindningen.

Eftersom det regnade tidvis kunde vi inte ha den varptyngda vävstolen ute, utan vi vistades i källaren på Hägelby.

Som avslutning visade vi runstenen och berättade om den.

Bäst fungerade det med tre ledare. En grupp fick bara komma och titta eftersom det blev fullbokat med

grupper som fick prova på under de 10 dagarna utomhus. De fyra museidagarna (för kort tid enligt många) inne på Hågelby gård var verkligen intensiva med ett enormt intresse.

Rundvandringen för varje grupp började med att arkeologerna Alice Günther och Rosalie Rkvall berättade och visade arkeologiska fynd från Botkyrka från stenbrons- och järnåldern.

Sedan fick man bl.a. se smedens verktyg och alster, handpappers-tillverkning, en utställning om Alfa Laval's första separator. Botkyrkasouvenirer och 4 H-gården. Själv hade jag arrangerat en hörna med temat. "Från ull till färdig vara på järnåldersvis". Jag satt på en stubbe med färskinn och med barnen sittande i ring på golvet - skönt för dem efter allt stående vid de övriga visningarna. Eftersom det var andra klasser än de som var i järnåldersbyn ute, blev det först historien och sen det textila med visning av ull, slända, de växtfärgade garnerna på en björkgren med växterna in natura vid respektive garn.

Så visade jag nålbindning och alla fick känna på färdiga vantar och sockor - populärt. Därpå demonsturerade jag vävning av brickband och hur man använder sådana till att få varptrådarna i tur och ordning i den varptyngda vävstolen, som gjorts av björkstammar och vid den slutade jag med att visa dess konstruktion och vävning.

Som en slutsummering från en praktiskt arbetande ledare upplevde jag, med den respons som vi fick från grupperna, (alltifrån dagis till Gymnasieklasser) det mycket inspirerande och positivt att få visa vad människor kunde för mer än 1.000 år sedan och fram till våra dagar.

Som friluftsförfrämjare är jag van vid att det inte finns något dåligt väder utan bara dålig klädsel, så jag klarade mig utmärkt även regnvädersdagarna - till skillnad från en del besökande grupper. Som tur var kunde vi ibland med små grupper vara inne i

Hågelby gård med det textila.

En strålande höstsöndag, den 18 okt. med lövens och frukternas alla härliga färger, ledde jag en kultur- och naturvandring i Tullinge med samling vid stationen.

Vi vandrade bl.a. i järnålderns spår och första anhalten var Örnberget - (400 - 600 e Kr) vars konstruktion och domarsten jag berättade om. Därpå fortsatte vi förbi gravfältet från Järnåldern till Tullinge gård och kyrkan med historiska tillbaka blickar, Den stora fornborgen Skansberget (500 eKr) med dubbla försvars murar besöktes sedan. Med vidsträkt utsikt över Tullingesjön och bygden kunde alla njuta av sin matsäck, varpå de fick lite historia till livs och jag deklamerade två visor om Tullingesjön av Alice Tegner resp. Anna Maria Roos, som båda bott i Tullinge i början av 1900-talet. Så fick alla kommunens informationsblad "Upptäck Botkyrka! Stadsvandringar i kommunens tätorter, del 5 om Tullinge" som vi delvis följt. Nålbindning och brickbandsvävning fick förstas sin demonstration.

Vandringen avslutades på Botkyrka Hembygdsgilles Trädgårdstorp, där medlemmar i Fornminneskommittén visade runt i de olika stugorna inklusive smedjan med smeden i fullt arbete. I samband med kaffeservering på logen visades en fin skärmutställning om Tullinge forntid.

Det kom 55 deltagare inklusive barn i olika åldrar - även i barnvagn som vid fornborgarna fick lämnas nedanför. Det fungerade bra att bära barnen den korta stunden. Vi promenerade i lugn takt och alla verkade så belåtna.

En hälsning från en som fått en vitamininjektion till att ta tillvara det positiva i vår kommun.

Karin Gerstel

Gåvor:

Under torpaftonen på Logen vid Trädgårdstorp, Överlämnade Henry Sandström ett jubileumsalbum SJ 125 ÅR med följande inskrift:

Gåva i samband med temadagen den 6/02 1982.

Godsmagasinet som blev Botkyrkagillet "Loge"

Täglarare 1945 - 62.

Tullinge station.

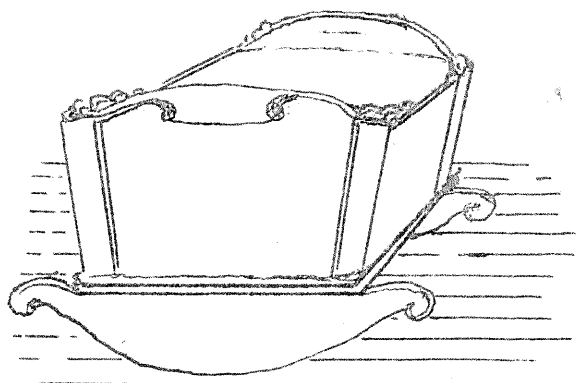
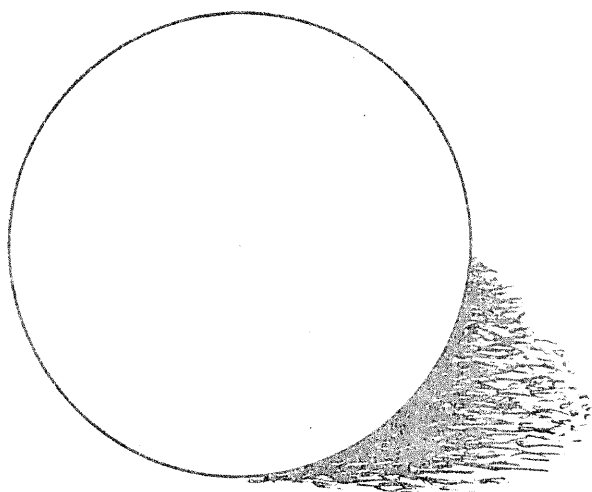
Harry Sandström

F.n PR-man SJ.

=====

Vid samma tillfälle överlämnade

Fru Gerd Sandström som gäva till Gillet en kanonkula som hon funnit i marken vid sitt hem i Liselund vid Tullinge gård.

En förnämlig vagg är inköpt av Gillet och skall pryda ett av torpen då dessa skall få sin invändiga torpmiljö.

Gillet's årsmöte 20-2-82.

Det var många gillare samlade När årsmötets ordförande Lasse Boman slog klubban i bordet och hälsade samtliga närvarande välkomna.

Till styrelse valdes:

Ordf. Rune Engström

Sek. Christina Furuliden

Kass. Lars-Erik Moltman

Ledamöter: Ingrid och Gunnar Avelin

Supl. Arne Mattsson, Lars-Gunnar Lindström.

Alla verkade nöjda med den styrelse och de kommittéer som valts.

Lasse tackade för sej och årsmötet var avslutat.

Nya ordföranden i föreningen tackade för uppdraget han fått och bad samtidigt att få överrätta en hedersnål från Hembygdsförbundet till Georg Malmkvist. Även Alexis Blomberg skulle ha fått sin nål men han var inte närvarande.

Efteråt hade vi en liten lek och dansstund tills Ingrid som höll i trådarna talade om att maten var färdig.

En härlig sallad med grönsaker och tornfisk och dressing till.

Kaffe med tilltugg efter

Mätta och nöjda gick vi hem vid 22-tiden.

===== U.M.

OM METROPOLBIOGRAFEN berättar:

Lars och Lisbet Ström samt Lisbets syster Gunvor Eriksson:

Sedan biografen togs i bruk 1917 intill 1928 visades endast stumfilm. och då fordrades även manuell musik till filmen. Under denna period spelade följande:

Piano, Eskil Sandström

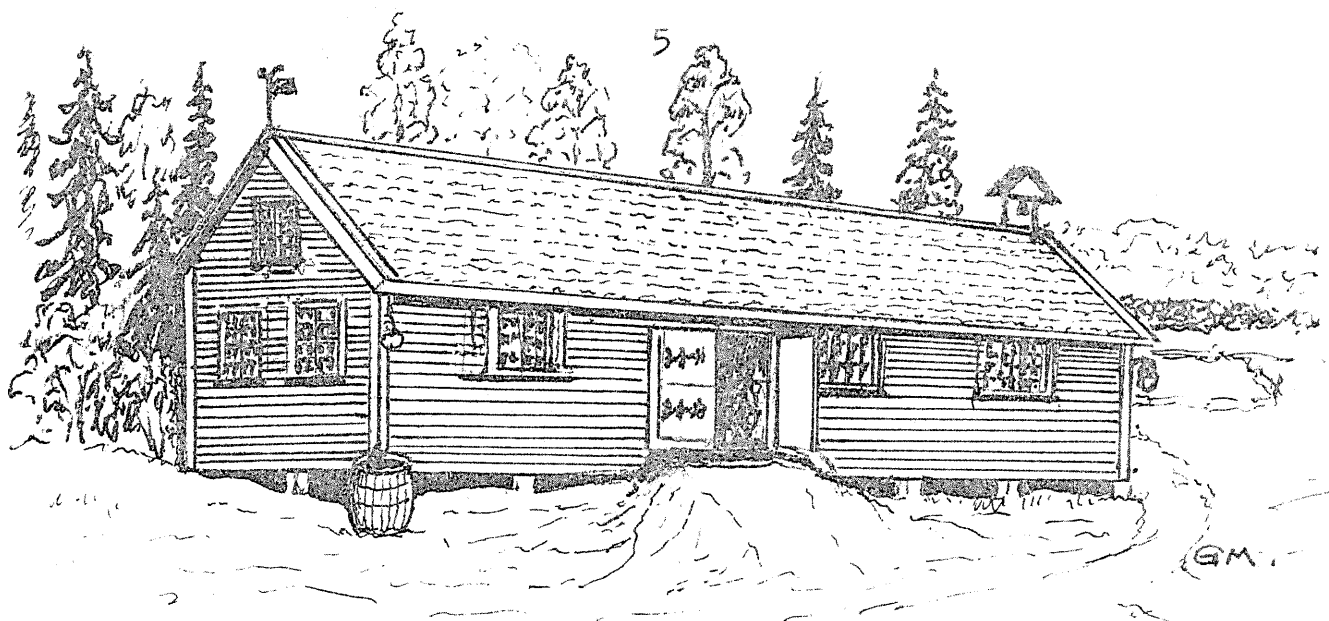
Fiol, Konstnären Henrik Lagerström,

Erik Mejer och Fritiof Lundqvist.

1928 kom ljudfilmen i bruk och den manuella musiken upphörde.

Under åren 1950 - 1958 skötte Lars Ström biografens projektor, denna tid var också färgfilmen i topp.

G.M.

Torpaflon

den 6 feb. som var ägnad att handla om "Logen" våran kära samlingslokal varje fredag..

Nyfiken som jag är måste jag slita mej från plikterna hemma och gå dit och höra vad de berättar om den.

Kvällen började med att titta på alla kort som var uppsatta på skärmar av både den gamla och nya järnvägsstationen i Tullinge.

En miniatyrjärnväg var uppställd med järnvägsstation och allt vad där tillhör. Tågets alla ljud hördes med hjälp av ljudband.

Sedan intervjuades en del personer som haft med Tullinge gamla station att göra och inte minst stationens godsmagasin med Tullinge kör.

Under tiden drack vi kaffe med dopp. Biljetterna klipptes av konduktören och senare kom också "Korvgubben" med korv och bröd.

Två filmer om gamla Botkyrka visades därefter.

"Logen" har varit gamla Tullinge stations godsmagasin ända tills stationen flyttades till den plats där den nu ligger.

Då köpte Tullinge Rör magasin för en i dag mycket billig pennig för att använda den till lagerlokal några år och sålde den

i sin tur till Gillet som behövde en övningslokal.

Så började ett mycket intensivt arbete med rivning, frakt och återuppbyggnad på den plats där den skulle stå.

Om det arbetet berättade Lars-Gunnar Lindström.

Min nyfikenhet är för denna gång stillad och jag vill tacka alla som gjorde denna kväll så trevlig och intressant.

Tycker Ulla M.

Gilädjande nog

vågade sig 40 personer ut på de igensnöade vägarna. Med tanke på vädret gladdes det oss verkligen att Sixten och Gun-Britt Jansson tagit sig ända från Mariefred. Det hade varit fatalt om han uteblivit, han fick nämligen Gillets förtjänste-tecken som tack för allt intresse och arbete han lagt ned på att hjälpa till med att riva och forsla upp godsmagasinet till Trädgårdstorp och där också sett till att den kom upp som loge.

Från godsmagasinet tid på Tullinge gamla järnvägsstation kunde bröderna Henry och Sven Sandström representera både järnvägen och rörfirman som nyttjat godsmagasinet.

Tillsammans med sina pigga fruar och maskoten Linus förfärdigad av rördelar, bidrogo de, verkligen till kvällens goda stämning. Dessutom överlämnade Gerd Sandström i Gillets vård en kanonkula som de hittat vid trädgårdsgrävning vid Liselund.

Torsten Fahlen och hans son Per kom upp för att traditionsenligt inleda kvällen med Botkyrkalåten, sedan hade de brått om hem, men de blevo kvar länge för "det var ju kul".

Fortfarande efterlyser vi en bild av godsmagasinet vid järnvägsstationen. Leta snälla medlemmar. Inte ens Järnvägs museet har en bild.

Pack alla ni som drog ert strå till stacken för att göra Torpaftonen till ännu en lyckad Torpafton.

Obs. Nästa Fornminnesarrangemang blir resan till **Grosa** den 20 maj. Vik den dagen, och kom med.

Med fjäll i sikte hälsar

Vera, Britt-Inger och Lars-Erik

Ansv. utgivare: Gunnar Avelin 08-7711512

REDAKTION: Georg Malmkvist 08-7781711
Arne Mattsson 0753-37116
Ingrid Avelin 08-7711512

RED. ADRESS: Malmgårdsbacken 2
146 00 Tullinge

Sista manusdag för nästa BOTVIDSBYGDEN som är nummer 2, är den 15/5 1982.

PROGRAM.

Vid Botkyrka Hembygds gilles första samkväm

å Brända Tomten Lördagen den 12/3 49. Kl. 19,30.

1. Samling kring kaffebordet.
2. Ordföranden Lars Ström hälsar välkommen.
3. Ivar Karlsson med dotter, Valle Karlsson med sonen Bernt Carseberg, spelar upp glada låtar.
4. Sång, Botkyrka A.B.F:s Sångcirkel.
5. Kaffe
6. Distriktsordföranden Herr Harald Stigholm talar om Svenska Ungdomsringens tillkomst och verksamhet
7. En glad överraskning.
8. Sång av Botkyrka ABF:s Sångcirkel.
9. Vårt Folkdanslags första blygsamma uppvisning under ledning av dess populära instruktör Bengt Andersson från Stockholms-distriktet.
10. Dans och folklekar under Bengt anderssons ledning.

Entré inkl. Kaffe 3 kronor.

=====

Obs punkt N:r 7,

En glad överraskning här överlämnade Riksspelmannen Ivar Karlsson sin egen komponerade "Botkyrkalåten" till Gillet

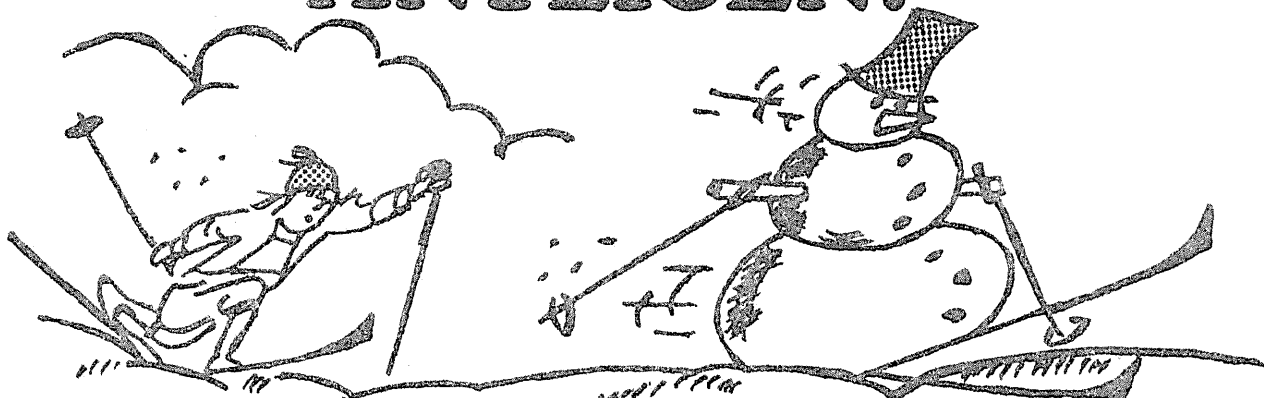
Ur Arkivet
G.M.

EFTERLYSNING

Ett par bruna damskor har tillvaratagits från Luciafesten i Falkbergsskolan den 11 december 1981.

Du som saknar ett par dylika, hör av dej till: Mattssons tel. 0753/371 16.

ÄNTLIGEN!

SKIDTÄVVLING 1982

• För cirka 10 år sedan skulle Gillet anordna en skidtävling för Distriktets föreningar. Det var ett otacksamt uppdrag att i vårgörna marker lägga ett skidspår. I stället blev det terränglöping i strålande majsol. Sedan dess har vi försökt åtskilliga gånger men alltid har vädrets makter spelat oss spratt, så någon skidtävling blir det inte när Botkyrka har ett finger med i spelet. För två år sedan såg det ut att lyckas, vi hade tävlingsplats, spår och strålande solsken ja, t.o.m. snö!! Men - 15 minuter före start måste tävlingen inställas på grund av för stark kyla, -18 grader!!! Skam den som ger sig, i år satte vi i gång med nya tag, snö har ju funnits hela vintern och många har fått användning av sina skidor. Söndagen den 21 februari skulle tävlingen hållas vid Skyttbrinks skola. Jag trodde det kanske inte själv, när jag på sportledarmötet sade att eftersom Botkyrka anordnar så blir det nog ingen skidtävling!!

Faktiskt var att två dagar senare började det regna ganska kraftigt!! En del snö försvann men inte allt, kylan kom - och spåren blev mycket isiga. Torsten Fahlén som lovat lägga banorna blev orolig. Tävlingsdagen närmade sig - och vi ville inte riskera några olyckor. Lördagen den 20 februari "inspektionsökt" hela familjen Avelin banan och det gick bra för oss alla att ta oss runt. Torsten och Sigge Andersson hade verkligen gjort ett fint jobb. Att det är en lång uppförsbacke från Harbrostugan kan ju ingen rå för.

Il och Ei fick dock en extra lektion i hur man tar sig uppför backar! Tävlingsdagen kom, solen strålade och Botkyrkaarrangörerna med den, ty detta år kunde tävlingen äntligen genomföras. KORS I TAKET!!

En jättekram och varmt tack till alla funktionärer som gjorde tävlingen möjlig och till alla som ställde upp i tävlingen där både seniorer och juniorer klarade sig fint.

Plocka nu fram kartor och kompasser och öva till orienteringen i maj!

J-2

RESULTATLISTA

KLASS 2 Herrar oldboys

1.	Bo Carlsson	KUR	28.28
5.	Helge Karlsson	Botkyrka	32.10
14.	Sigge Andersson		34.28
26.	Bertil Eriksson		40.26
35.	Ake Palm		55.10

KLASS 3 Herrar veteraner

1.	Torsten Fahlén	Botkyrka	28.58
10.	L-E Hultman		37.00
16.	Gunnar Avelin		46.11

KLASS 5 Damer oldgirls

1.	Margareta Jonsson	Skörde	23.07
2.	Ingrid Avelin		23.28
6.	Ulla Andersson		26.03
7.	Marianne Karlsson		26.10

KLASS 8 Pojkar äldre

1.	Martin Sjögren	Botkyrka	14.48
----	----------------	----------	-------

Resultatlistan fortsätter på nästa sida

forts. Resultatlistan...

KLASS 9 Flickor yngre

1.	Il Avelin	Botkyrka	22.25
4.	Ei Avelin		23.59

KLASS 10 Flickor äldre

1.	Elisabeth Långheim	Fyrväppl.	13.47
6.	Christina Steurer	Botkyrka	19.10
7.	Barbro Lundell		19.25

LEKLEDNING OCH FOLKDANS

● Vi dansade ut julen fyra gånger på Alfa-Laval.

Två lördagar (16-23/1) och två söndagar (17-24/1) drogs långdanser genom matsalen där mamor och pappor drack ur sista kaffeskvätten till en mumsig gräddtårta. Spelmännen kämpade på med långa långdanser innan ringarna blivit hopkopplade och "Små grodorna... och Råven raskar..." tog vid.

I en paus visade folkdanslaget sig på styva linan genom att visa upp något av sin dansrepertoar varefter cirkusfamiljen Uknar visade sina konster och krumbukter. Dagarna avslutades med mera lekar, rake-ten, varefter långdansen avslutades vid det efterlängtnade påsbordet.

Den sista dagen överraskade vi arrangörerna med att ha egen julgran och tømte med oss. Strax innan den sista långdansen skulle dras bars granen in av vår tømte och när båda väl var på plats så satte vi igång med några lekar till. Slutligen sjöngs unisont "Nu är glada julen slut, slut, slut..." varefter granen högtidli-gen bars ut.

Efter dessa fyra dagar kunde man med gott samvete gå hem och skänga ut sin egen gran ty då var julen ordentligt utdansad.

Ingrid och "tømten"

TACK!

För den trevliga och överraskande upp-vaktningen på vårt bröllop.
Tack också för den fina Botkyrkastaken.
Efterlyses! Sångtexten som sjöngs!

Diane och Bosse

EN ANNORLUNDA

GILLESAFTON

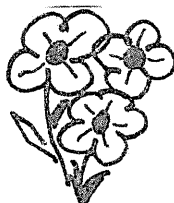
FREDAGEN DEN 19/3 KL. 20

INTERNATIONELLA DANSER

Med Mona Magnusson som instruktör.

Senast vi dansade internationella danser var 1978, då blev det mycket uppskattat. Vi tänker därför åter igen anordna en annorlunda dansafton med att dansa det vi i vanliga fall inte sysslar med. Priset för denna kväll är mycket blyggsamt, cirka 3 kronor.

FESTKOMITTÉN

Vi gratulerar Dig

SOM HAR Fyllt ELLER SKA Fylla ÅR 1982

15/2	Stig Palm	50 år
4/3	Brita Hertsjö	75 år
1/5	Elisabeth Strömberg	75 år
5/5	Ulla-Britt Åberg	50 år
18/5	Gustav Hertsjö	70 år
25/5	Maj-Britt Nelgard	50 år
3/6	Ulla-Britt Forshällen	50 år
10/6	Astrid Bjurholm	70 år
15/6	David Karlsson	90 år
21/7	Ivar Broström	80 år
17/8	Sven-Gunnar Nilsson	50 år
24/8	Eva Sandin	60 år
26/8	Dagny Sivebro	60 år
19/9	Lars Eriksson	50 år
9/11	Martin Larsson	80 år
14/11	Lennart Stenbäck	60 år
14/11	Birgit Bohman	60 år
19/11	Arne Käller	50 år

Varmt tack för all uppvaktning
på min högtidsdag!

Bertil Dahlby

PRESSKLIPP

SÖDER-posten

FRÅN JULMARKNADEN DEN 6/12-81

Som på Skansen

Nästan som på Skansen!
I alla fall lika trångt...

Den kommentaren var inte helt oberättigad. Måla Tullinge och halva resten av kommunen tycktes vara på benen i söndags när Botkyrka hembygdsförening hade julmarknad i Trädgårdstorp.

Julmarknader finns det gott om vid den här tiden. Somliga mer eller mindre lyckade och stämningsfulla...

En alldeles lika och traditionell julmarknad bjöd hembygds-gillet på i Trädgårdstorp. Med gammaldags brödbak och traditionella hantverk och riktiga julgranakarameller. Och riktig vintertyl!

Kylan gjorde att det var riktigt trevligt att trängas inne i de små husen. Där sprakade bräsnor i spåarna och doftade faktiskt alldeles lika julstämning!

Gillet blev stor succé

Halva Botkyrka var på fötter när hembygds-gillet bjöd till julmarknad i söndags. En riktig traditionell julmarknad i de små fina husen i Trädgårdstorp. Där kunde man bl. a. få se Torbjörn

Palm och Christina Furulid baka gammaldags bröd i riktig vedugn. Något sånt hade i alla fall inte Håkan Eriksson och Robert Odén sett förut!